

Podstawowe dane osobowe recenzenta

Prof. dr hab. Anna Wesołowska - Firlej

Dziedzina, sztuki muzyczne

Dyscyplina, instrumentalistyka

Akademia Muzyczna - Łódź

Łódź, dnia 12 lutego 2018r.

Recenzja pracy doktorskiej mgr Konrada Książczyka

Zleceniodawca recenzji

Akademia Muzyczna im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu, Wydział Instrumentalny, pismo z dnia 10 stycznia 2018 roku na podstawie Uchwały z dnia 23 czerwca 2015 roku. Zlecenie zostało podjęte na podstawie Ustawy z dnia 14.03.2003 roku tekst jednolity o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, (Dz. U. Nr 65, poz. 595 wraz ze zmianami Dz. U. z dnia 27.07.2005 roku Nr 164, poz. 1365, art. 14 ust. 2 pkt. 2.)

Dotyczy

Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu z dnia 26 czerwca 2015 roku w sprawie:

- wszczęcia na wniosek mgr **Konrada Książczyka** przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka.
- wyznaczenia recenzenta

W świetle Ustawy z dnia 14.03.2003 roku o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595, ze zmianami Dz. U. nr 164, poz. 1365 z dnia 17.08.2005 r., tekst jednolity art. 6 ust. 1 - 3) Rada Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Poznaniu posiadała uprawnienia do prowadzenia przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka. Do nadesłanego mi przez Przewodniczącą Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Poznaniu, Dziekan, prof. zw. dr hab. Alicję Kledzik pisma z dnia 10 stycznia 2018 roku, informującego o wszczęciu dnia 26 czerwca 2015 roku przewodu doktorskiego i wyznaczeniu mej osoby recenzentem pracy doktorskiej pana **mgr Konrada Książczyka p.t. „Symfonizm w Sonatach fortepianowych Siergieja Rachmaninowa”** została dołączona stosowna dokumentacja.

Niniejszym stwierdzam, że w świetle Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku art. 14 ust.2 pkt. 2, Rada Wydziału Instrumentalnego podjęła prawomocną uchwałę o wszczęciu przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka oraz wyznaczeniu mej osoby recenzentem pracy doktorskiej pana mgr Konrada Książczyka.

Podstawowe dane o Kandydacie:

Pan mgr **Konrad Książczyk** urodził się [REDACTED]

Po ukończeniu Państwowej Szkoły Muzycznej im. Witolda Lutosławskiego w Stargardzie Szczecińskim, w klasie mgr Janiny Robak, kontynuował naukę w PSM II stopnia im. Feliksa Nowowiejskiego w Szczecinie w klasie fortepianu mgr Artura Cieślaka.

Równocześnie ze studiami w Akademii Muzycznej w Poznaniu podjął studia na kierunku Politologia (specjalizacja: Bezpieczeństwo Narodowe) na Uniwersytecie Szczecińskim, które ukończył w 2010 roku z tytułem licencjata.

Studia pianistyczne odbył w Akademii Muzycznej im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu na Wydziale Instrumentalnym w klasie fortepianu prof. dr hab. Alicji Kledzik. W roku 2013 otrzymał dyplom z oceną bardzo dobrą z wyróżnieniem. W tym samym roku został studentem studiów doktoranckich w swojej macierzystej Uczelni. Jest laureatem II nagrody XVII Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego w Neapolu. Brał czynny udział w festiwalach, kursach i konsultacjach m.in.: Festiwalu Chopin w Wielkopolsce, Międzynarodowych Kursach Mistrzowskich w Dusznikach, Tridium Lisztowskim w Poznaniu, Festiwalu Ludwiga van Beethovena w Poznaniu, Festiwalu opera Know-How. Był uczestnikiem warsztatów i konsultacji, podczas których współpracował m.in. z profesorami: Włodzimierzem Obidowiczem, Grzegorzem Kurzyńskim, Andrzejem Tatarskim, Waldemarem Wojtałem, Nelly Ben Or, Marią Schraiber, Anną Organiszczak, Martinem Hughesem, Bruno Canino, Lukaszem Michlem. Dwukrotnie (w latach 2012, 2013) był stypendystą Prezydenta Miasta Stargardu Szczecińskiego. Był również nominowany do nagrody Stargardzkich Twórców Kultury w roku 2013. Jest zatrudniony jako nauczyciel i akompaniator w Państwowej Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej im. H. Wieniawskiego oraz Społecznej Szkole Muzycznej im. E. E. Gordona w Poznaniu, a także w charakterze pianisty Teatru Nowego w Poznaniu. Wielokrotnie otrzymywał wyróżnienia nadane mu przez CEA za akompaniament.

W udokumentowanych ponad 60 koncertach do 2014 roku Doktorant zaprezentował zróżnicowany i odpowiedzialny repertuar pianistyczny (dzieła Mozarta, Liszta, Chopina, Rachmaninowa) oraz kameralny od klasycyzmu do współczesności. Współpracował również z wieloma młodymi muzykami wykonując partię fortepianu w utworach na instrumenty dęte (saksofon, tuba), a także był pianistą w spektaklach Teatru Nowego w Poznaniu w sztuce „Obsługiwałem angielskiego króla”. Uczestniczył w Akademickim Forum Doktorantów prezentując wykłady: n/t twórczości Franciszka Liszta oraz nowych technologii informacyjnych w pracy nauczyciela muzyki.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska mgr **Konrada Książczyka** p.t. „Symfonizm w Sonatach fortepianowych **Siergieja Rachmaninowa**” składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na płycie CD oraz jego opisu. Dzieło artystyczne zawiera nagrania następujących utworów:

Sergiusz Rachmaninow – 1. Sonata fortepianowa d-moll op.28

I Allegro moderato

II Lento

III Allegro molto

W Sergiusz Rachmaninow – 2. Sonata fortepianowa b-moll op.36 (II wersja)

I Allegro agitato

II Lento

III Allegro molto

Nagrania dokonano w Aula Nova w Poznaniu w dniach 14 lipca 2016 roku oraz 29 sierpnia 2017 roku. Realizatorami nagrania byli Michał Łaszewicz i Michał Garstecki.

Doktorant podjął się ogromnego artystycznego zadania jakim jest niewątpliwie zaprezentowanie obu sonat fortepianowych Sergiusza Rachmaninowa. Ogromny materiał kompozytorski, skomplikowana forma, wieloznaczność budowy poszczególnych części dzieła wymagają od wykonawcy najwyższych pianistycznych kwalifikacji. W wielu fragmentach Doktorant znakomicie sprostał zadaniu, niekiedy jednak czuje się pewien niedosyt w przedstawieniu wyrazowości poszczególnych części (szczególnie w II Sonacie), a także precyzji w odczytaniu prawidłowego tekstu dzieła. Należy dodać, iż Doktorant umiejętnie przedstawia plany dźwiękowe, a jego typ artystycznej osobowości oraz możliwości pianistyczne doskonale wpisują się w świat interpretacji dzieł Rachmaninowa. Koncepcja przedstawionych sonat jest przemyślana i zaplanowana - zarówno w sposobie użycia gatunku dźwięku, jak i odpowiednich środków wyrazowych i technicznych, jednak często poszczególne fragmenty pokazywane są w podobny sposób powodując jednostajność przebiegu narracji muzycznej. Szczególnie w gęstej fakturze rachmaninowskiej trudno jest osiągnąć przejrzystość przebiegu wszystkich myśli kompozytora, przeplatanych ogromną ilością gęstych planów tematycznych. Należałoby użyć większej ilości niuansów artykulacyjnych i barwowych. Przekonuje mnie wirtuozeria Doktoranta, radość i witalność jego gry powodujące, iż obie sonaty przepełnione są młodzieńczą ekspresją.

Część teoretyczna pracy pt. „**Symfonizm w Sonatach fortepianowych Siergieja Rachmaninowa**” składa się z następujących części głównych:

- Wstęp**
- 1. Rozdział I**
  - 1.1. gatunek symfonii w kontekście sonat fortepianowych**
  - 1.2. Symfonizm**
  - 1.3. Sonaty fortepianowe Sergiusza Rachmaninowa**
- 2. Rozdział II**
  - 2.1. Sonata fortepianowa d-moll op.28 – analiza formalna**
  - 2.2. Sonata b-moll op.36 (II wersja) – analiza formalna**
- 3. Rozdział III**
  - 3.1. Symfonizacja faktury fortepianowej w sonatach Rachmaninowa**
- Podsumowanie**
- Bibliografia**
- Abstract**

Opis dzieła składa się z trzech rozległych rozdziałów zasadniczych, posiadających wiele podpunktów uzupełniających główny wywód, omawiających kolejno:

gatunek symfonii w kontekście sonat fortepianowych, symfonizm, sonaty fortepianowe Sergiusza Rachmaninowa, analizę formalną Sonaty fortepianowej d-moll op. 28, analizę formalną Sonaty b-moll op.36, a także symfonizację faktury fortepianowej w sonatach Rachmaninowa.

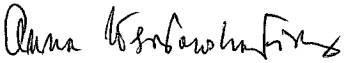
Autor oparł się na wielu ważnych materiałach źródłowych, powodując, iż praca napisana jest w sposób komunikatywny i przystępny. Opis zawiera również dogłębną analizę wybranych dwóch sonat fortepianowych Rachmaninowa. Porusza zagadnienia wykonawcze z uwzględnieniem brzmienia, struktury harmonicznego i formotwórczej dzieła oraz wyrazu emocjonalnego. Najciekawszym rozdziałem odnoszącym się także do tytułu pracy, jest rozdział III poświęcony symfonizacji faktury fortepianowej w obu sonatach. Autor opisuje wszelkie przejawy tego zjawiska jak: zagęszczenie brzmienia przez figurację, operowanie pełną skalą instrumentu. Zwraca uwagę na wielopłaszczyznowość kompozycji, na nasycenie brzmienia i natężenie dynamiki. Opisuje również stosowanie ornamentacji i szybkie zmiany rejestrów. Z punktu widzenia wykonawcy uświadomienie sobie wszelkich cech symfonizacji faktury fortepianowej ma niewątpliwie wielki wpływ na interpretację i wyjaśnienie wielu problemów wyrazowych i technicznych utworu.

W podsumowaniu pracy Autor przedstawia ciekawe wnioski swych badań. Wspomina o programowości kompozytora, wskazuje na podobieństwa Sonaty d-moll op.28 do dramatu Goethego i Symfonii Faustowskiej Liszta. Zwraca uwagę na rozwiązania typowe dla symfonii programowej. Wszelkie końcowe wnioski wzbogacają wymowę teoretyczną pracy. Odnoszą się do nowatorstwa Rachmaninowa w traktowaniu przebiegu formy sonatowej poprzez użycie w tak dużym stopniu symfonizacji. Praca zawiera również bibliografię liczącą 10 pozycji oraz streszczenie w języku angielskim.

Konkluzja

Obie części pracy doktorskiej mgr Konrada Książczyka pt. „Symfonizm w Sonatach fortepianowych Siergieja Rachmaninowa” przedstawiają dobry poziom artystyczny i merytoryczny. Założenia pracy badawczej, ich opracowanie oraz nagranie stojące na liczącym się poziomie wykonawczym i interpretacyjnym, jest dużym osiągnięciem Doktoranta. Tym samym treść powyższej pracy wpływa w sposób istotny na rozwój dyscypliny artystycznej reprezentowanej przez Doktoranta.

Praca doktorska mgr Konrada Książczyka spełnia wymagania art. 13 ust. 1 Ustawy z dnia 14.03.2003 roku oraz z dnia 03.10.2014 roku (Dz.U. z 2014 poz.1383).

Prof. dr hab. Anna Wesołowska-Firlej
Akademia Muzyczna w Łodzi